

Dit verhaal gaat over Zambia. Een mooi land waar ik naar toe ga. Ik heb hiervoor veel onderzoek gedaan. Hier heb ik al mijn informatie die ik gevonden heb gebundeld in een verhaal. Er was nauwelijks informatie te vinden. Maar als je een beetje Engels beheerst, gaat er een wereld van informatie voor je open. Dan lees meer over de echte wereld van Zambia. Een wereld vol verrassing, vol verwondering, vrolijke kinderen, en vooral een wereld waar ik heel nieuwsgierig naar ben. Een wereld waar ik naar op zoek ga. Een wereld van mensen bij wie ik op bezoek mag gaan en die mij een paar weken laten delen in hun wereld.

Zambia, het land.

Een ontwikkelingsland
in Afrika.

Xavier Friesen,
Groep 8a, Petrus Banden School, Venray
November 2013

Voorwoord.

Ik ben Xavier. Een jongen die een idee in zijn hoofd heeft gezet dat vreemd is maar niet onmogelijk. Zou hij het plan doorgezet hebben en heeft hij er toestemming voor gekregen? Is het hem gelukt om dit idee te verwezenlijken of is het hem niet gelukt? En wat is die droom dan?

Ik doe mijn werkstukken over Zambia. Je leest het goed, werkstuk-ken. Ik heb namelijk een dubbelboek gemaakt.

Een dubbelboek is een twee in één boek. Geronimo Stilton schrijft ze bijvoorbeeld regelmatig. Je hebt een boek en als je het om draait heb je nog een boek.

Dit werkstuk heet “Zambia, het land”. Als je wilt weten waarom ik plotseling mateloze interesse heb gekregen voor Zambia, draai dan het het boek om. Namelijk naar het gedeelte, “Zambia, en mezelf”.

Zambia is een prachtig land, althans dat vind ik. Het staat bekend om zijn gastvrijheid, om zijn prachtige natuur, maar ook om zijn..... ‘Ssst Xavier, je moet niet alles voor zeggen.’ In ieder geval kan ik je zeggen dat als je doorleest jij misschien ook wel gegrepen wordt door Zambia.

Heb je “Zambia, en mezelf”, nog niet gelezen, dan is er nog geen man over boord. Lees eerst dit en lees daarna het andere deel. Dan zul je merken dat alles weer bij elkaar komt tot een geheel.

Wat ik verwacht van Zambia.

Voordat we beginnen wil ik even onze voorkennis activeren. Ik wil met je delen, hoe ik verwacht dat Zambia eruit ziet.

Als ik denk aan Zambia dan denk ik aan kleine dorpjes en wijkjes. Houten, scheve, kleine huisjes. Dicht op elkaar met een tentzeil ervoor. De weg is zanderig en bezaaid met steentjes en het is er stervensdruk. Ook zie ik bruine, aardige mensen voor me. Ik zie vrolijke, blij maar ook trieste gezichten. Ik zie een arm land waar een hoge werkeloosheid is. Ik ruik de geuren van de lokale kruiden en stel me een sobere maar heerlijke kookkunst voor. Ik zie mensen voor me die elke vrijwilliger met open armen ontvangen. Maar ik zie ook een land voor me dat druk kan zijn. Waar grote wolkenkrabbers zijn in de hoofdstad en super de luxe sportwagens rijden. Een land met grote verschillen tussen arm en rijk. Ik zie een land waarin mensen veel sporten al dan niet met eenvoudige middelen. Een land met energieke kinderen waarin de hoop en levenslust uit de ogen spreekt. Ook zie ik een land voor me waar de mensen niet zoveel mopperen als in Nederland en het glas vaker half vol dan half leeg is. Maar ik zie ook een land voor me waar hulp en ondersteuning welkom zijn.

Wil jij, net als ikzelf, weten of ik gelijk heb?

Hoe het begint.

Ik ging die avond naar Weert. Ik reisde samen met Ietje, mijn moeder, er naar toe. Het huis was mooi. Een beetje klein, maar wel prachtig gelegen.

Ik herinner het me als de dag van gisteren. De dag waarop er een brief in de brievenbus verscheen, er stond op dat ik mocht gaan. "Hierbij krijgt u toestemming om voor 4 schoolweken naar Zambia te gaan".

Deze avond had ik een afspraak met iemand die een studie over Zambia had gedaan. Hij gaat heel veel vertellen over Zambia. Toen ze bij ons reisbureau voorstelden om hem te ontmoeten, grepen we dat met twee handen aan en maakten we een afspraak. En die afspraak is vandaag!

De meneer wist heel veel over Zambia. En dat gaat hij met ons delen. Hij vertelt ons over:

- topo en geografie. Dus hoe het land eruit zag.
- de geschiedenis en de politiek.
- de religie.
- de gezondheidszorg.
- de vele talen die gesproken worden in Zambia
- over armoede.
- de natuur.

De man heet Roberto. Roberto is lang en hij is een beetje slungelig gebouwd. Hij heeft een rond brilletje dat bijna van zijn neus valt. De man begon direct enthousiast te vertellen over zijn onderzoek in Zambia. Prachtige verhalen luisterden wij aan. Hij was maar liefst 9 keer in

Zambia geweest! Meteen wordt het voor ons dus duidelijk dat we met een echte expert spraken.

‘Waar zullen we eens beginnen?’ vraagt Roberto. Ik antwoord ‘Ik zou graag om te beginnen eens wat meer weten over topo- en geografie.’ En Roberto stak van wal.

Topo- en Geografie.

Topografie.

(nota bene: de cijfers zijn van 2013, anders is het aangegeven).

Het tijdsverschil tussen Zambia en Nederland is, in onze wintertijd, 1 uur. In onze zomertijd is er geen tijdsverschil met Nederland.

De munteenheid heet de Zambiaanse Kwacha. De munt is net, in februari 2013, vernieuwd. Nu hebben ze een vergelijkbaar systeem als de Euro. Dus 1 euro is 100 cent, 1 Kwacha is 100 Ngwee.

De oppervlakte van het land is: 752.612 km² waarvan anderhalf procent water is. Ter vergelijking: Nederland heeft als oppervlakte: 37.354 km². Zambia is dus ruim 20 x zo groot als Nederland.

Er zijn 14.222.223 inwoners. Dit betekent dus dat de bevolkingsdichtheid heel laag is: 18,9 mensen per km². In Nederland wonen we met 449,9 mensen op een km². De inwoners aantallen zijn dik ver-vierdubbeld sinds 1960.

De hoofdstad heet Lusaka. Lusaka werd in 1905 gesticht door de Engelsen. In 1934 werd Lusaka de hoofdstad van Zambia. Daarvoor was het de stad Livingstone. Dat is overigens de stad waar ik verblijf tijdens mijn studiereis. Lusaka zelf telt 1.084.703 inwoners. (dit cijfer is wel van 2000 maar het groeit zo snel dat er niet zo vaak meer geteld wordt). Het is tegelijkertijd de grootste stad van heel Zambia . de hoofdstad Lusaka ligt in de provincie met dezelfde naam: Lusaka.

Zambia ligt in Afrika. In het zuiden. Het is ingeklemd door veel andere Afrikaanse landen. Zambia ligt niet aan zee. Wel heeft het 7 landsgrenzen.

- Zimbabwe.
- Botswana
- Angola
- Tanzania
- Namibië
- Congo
- Malawi
- Mozambique

Waar het precies ligt? Kijk dan dadelijk even aan het slot van dit hoofdstuk.

Provincie	Hoofdstad	Opp. (km ²)	Inw. (2000)
Central	Kabwe	94.395	1.012.257
Copperbelt	Ndola	31.328	1.581.221
Eastern	Chipata	69.106	1.306.173
Luapula	Mansa	50.567	775.353
Lusaka	Lusaka	21.898	1.391.239
Northern	Kasama	147.826	1.258.696
North-Western	Solwezi	125.827	583.350
Southern	Livingstone	85.283	1.212.124
Western	Mongu	126.386	765.497

Kaart

Zambia is verdeeld in 9 provincies. Deze zijn verdeeld in 72 districten. De 9 provincies zijn, Klik op de naam van de provincie of hoofdstad om er meer over te weten te komen:

Alles even kort wat meer toegelicht:

Central.

De hoofdstad van Central is Kabwe. Deze stad is één van de 10 meest vervuilde steden ter wereld. Dit komt omdat de oudste mijn van Zambia in Kabwe ligt. Daar wordt namelijk lood uitgehaald. Dit vervuult de lucht. Central is ook de enige provincie die aan alle andere provincies grenst.

Copperbelt.

Copperbelt is de 1 na kleinste provincie. Niettemin herbergt deze provincie wel de meeste inwoners. Men leeft hier van de mijnbouw. Er zit namelijk veel koper in de grond. De hoofdstad Ndola is in 2000 de 2^e stad van Zambia qua inwoners.

Eastern

Hierover is nauwelijks iets bekend. De hoofdstad is Chipata.

Luapula.

Deze provincie is naar de gelijknamige rivier "Luapula" genoemd. De visserij is dan ook hun hoofdmiddel van bestaan. De hoofdstad is Mansa.

Lusaka.

Deze provincie is de kleinste van alle provincies. De hoofdstad is Lusaka. Dat is ook de landelijke hoofdstad en ook de grootste stad van Zambia met bijna 1.200.000 inwoners. Hier zal mijn vliegtuig straks overigens landen. En van daaruit trekken we over land door naar Livingstone in het zuiden.

Northern.

Dit is de grootste provincie van Zambia. De hoofdstad is Kasama. Door deze stad loopt de zogenaamde TAZARA spoorlijn. Deze loopt van Lusaka tot Dar es Salaam in Tanzania. En is een van de langste van heel Afrika.

North Western.

Ook hier is nauwelijks iets over bekend. Maar de hoofdstad is Solwezi.

Southern.

Hier wil ik na toe. De hoofdstad heet Livingstone of Maramba. Veel meer is er niet over bekend.

Western.

De op 1 na kleinste provincie. De hoofdstad is Mongu waar voornamelijk Lozimensen wonen. Deze mensen spreken een bijzondere taal die door ruim een half miljoen mensen gesproken wordt. Alle talen in Zambia zijn namelijk familie van elkaar. Op eentje na Lozi.

Geografie.

Zambia heeft een vochtig subtropisch klimaat. Dit betekent dat het drie seizoenen kent:

1. het koude droge seizoen,
2. het warme droge seizoen en
3. de regenperiode

zie als volgt in de volgende tabel (wel in het Engels) :

Months	Season	Mean Daily Maximum °C (°F)	Mean Daily Minimum °C (°F)
May-August	Cool and Dry	21-26 (70-79)	6-12 (43-54)
September-October	Hot and Dry	28-35 (82-95)	17-22 (63-72)
November-April	Rainy	25-30 (77-86)	14-19 (57-66)

Er valt gemiddeld in het regenseizoen tussen de een halve tot 1,2 liter in alleen het regenseizoen. Het land kent echter geen orkanen, cyclopen of tornado's maar wel een flinke onweersbui. Het land wordt in de droge seizoenen geteisterd door bosbranden.

De hoogste berg is de Mafinga Hills met zijn ruim 2.300 meter boven zeeniveau. Het laagste punt is 329 meter boven zeeniveau bij de Zambezi rivier.

De langste rivier van Zambia is de Zambezi rivier. Hij ontspringt in Zambia om daarna naar Angola te gaan en weer terug te komen. Dan gaat het naar het Kariba meer in Mozambique. Vervolgens mondt het uit in de Indische Oceaan. De totale lengte is 2660 km. Dat is bijna van Nederland naar Zuid-Frankrijk en weer terug. Deze rivier vormt de grens van Zambia met Zimbabwe. Aan deze rivier liggen de wereldberoemde Victoria Falls.

Het landschap bestaat vooral uit savanne, graslanden en bossen.

Zambia's economie is zeer slecht. De belangrijkste factor in de economie zijn de mijnen. De volgende delfstoffen worden uit de grond gehaald.

- Lood
- Zilver

- Zink
- Uranium
- Steenkool
- Koper
- Kobalt.

Hier onder nog even de kaart van Afrika.

Geschiedenis en de politiek.

Er zijn bewijzen gevonden dat Zambia misschien al 300.000 jaar geleden bewoond werd! Er werd namelijk in 1924 een schedel gevonden. Die schedel heeft een naam gekregen: 'the broken hill man'. Naar schatting is deze schedel 125.000 jaar tot 300.000 jaar oud. Het is een schedel van de Pygmeëenvolkeren. De naam pygmeëen is de naam voor een volk met hele kleine mensen. Mannen worden niet groter dan ongeveer 155 cm. Het woord "pygmeë" is afgeleid van het Griekse "pygmaios", "zo groot als een vuist". De oudste vermeldingen van pygmeëen komen voor bij de Egyptenaren rond 2500 v.Chr. Pygmeëen wonen in Centraal-Afrika maar ook in Azië en Zuid-Amerika. Het is van eigenlijk een jagersvolk dat leeft in de bossen.

In 18e en 19e eeuw werd er veel slavenhandel bedreven. Hierdoor werd in 1895 Zambia veroverd door de Britten en vanaf toen hoorden ze bij de "Britisch South Africa Company." In 1924 moesten ze het land afstaan aan de Britse Koninklijke familie. Vanaf toen kreeg het de naam Noord Rhodesië.

De blanken behandelden de Zambianen slecht en ze kwamen in opstand voor hun rechten. Ze richtten de ANC (African National Congress) op. In 1953 werd Kenneth David Kaunda generaal van deze partij (de hoogste positie). Kaunda bleek de daaropvolgende jaren een belangrijke stempel op Zambia te drukken. De blanken wilden van hun drie staten (het toenmalige Zambia, Zimbabwe en Malawi) één land maken.

De ANC schreef hierna een petitie naar koningin Elizabeth. De Britten hadden hier echter geen luisterend oor voor. Zo werd Zambia in 1952 de Centraal Afrikaanse Federatie. In 1958 werd Kaunda boos vanwege de afwachtende houding die de ANC innam. Zijn medestanders richtten de ZANC (Zambia African National Congress) op. Deze partij werd echter door de blanken verboden en Kaunda en de andere leden van de partij werden gevangen genomen. In 1960 kwam hij weer vrij en richtte hij de UNIP (United National Independence Party) op. Ondanks zijn vele waarschuwingen, braken er al snel gevechten uit voor de vrijheidstrijd. Aanslagen en schietpartijen waren aan de orde van de dag.

In 1962 kregen de zwarte mensen voor het eerst kiesrecht. Zo kwam het dat de ANC en de UNIP samen een meerderheid haalden. Zij zorgden ervoor dat de federatie uit elkaar viel. Op 24 oktober 1964 werd Zambia onafhankelijk. Kaunda werd de president. Hij ging als een speer van start en zorgde ervoor dat Zambia een mooi en welvarend land werd. Vergelijkbaar met de westerse wereld van nu.

In 1970 laat Kaunda zijn vice-president Kapapwe gevangen nemen. Toen die 2 jaar later vrij kwam, richtte hij zijn eigen partij op. Kaunda besloot een nieuwe grondwet te maken. In deze grondwet werd het één partijstelsel opgenomen. Hiermee startte hij, naar eigen noemen, "de tweede republiek." Een één partijstelsel betekent dat er maar één partij is toegestaan. Een land met een éénpartijstelsel kun je geen democratie noemen omdat er geen oppositie geduld wordt.

De ANC fuseert hierop met de UNIP.

In 1975 stopt de economische groei. In 1980 komen er stakingen omdat de inwoners ontevreden zijn. Kaunda reageert hierop door verschillende vakbondsleiders gevangen te zetten. Eén van hun is Frederick J.P Chiluba. In 1983 komt Europa met steun op voorwaarde dat een aantal dingen moeten veranderen. Zoals het dalen van de prijzen van het voedsel. Het

Zambiaanse bewind geeft hieraan gehoor. Dat lokt hevige rellen uit. Het is namelijk bijna onmogelijk om voedsel te kopen. Het is gewoon te duur. Er vallen tientallen doden. In 1987 werd deze steun verbroken omdat ze zich niet meer aan de regels hielden. De afspraak werd opnieuw gemaakt in 1989. Opnieuw zijn er rellen om dezelfde reden en opnieuw vallen er tientallen doden.

In 1990 werd er tweemaal geprobeerd om een coup te plegen. Kaunda beseft dat er iets moet veranderen. Hij laat een speciale commissie een nieuwe grondwet ontwerpen en hij laat alle politieke gevangenen vrij. Chiluba staat hierna niet stil en richt de MMD (Movement for Multiparty democracy) op. Hij heeft kritiek op de grondwet van de commissie en houdt een referendum (een verkiezing over een onderwerp. Bijvoorbeeld of Nederland uit de EU stapt). Uiteindelijk werd er een meerpartijenstelsel op gericht. Dit betekent dat de UNIP niet meer alleen in de regering zit. In 1991 stemden ze in met deze grondwet. Nieuwe verkiezingen volgden die door de MMD gewonnen worden met 150 van de 250 zetels! Dit betekende dat ze eigenlijk alles zelf kunnen kiezen. Kaunda beseft dat hij verloren heeft en verlaat de politiek.

Maar het gaat steeds slechter met Chiluba's regering. De economie verbetert niet en de mensen worden steeds ongeduldiger. Kaunda stelt zich hier op in 1997 opnieuw beschikbaar voor de presidentsverkiezingen. De MMD verzint echter een wet met de bepaling dat iemand niet drie keer president mag zijn. Kaunda is echter al zes keer tot president benoemd! In 1997 wordt hierna een staatsgreep gepleegd door aanhangers van Kaunda. Zij worden later allemaal (59 mensen) tot de doodstraf veroordeeld. Kaunda werd ook opgepakt maar hij wordt vrijgelaten.

Chiluba doet er alles aan om in 2001 de wet weer te veranderen zodat het weer mogelijk werd om weer drie keer achter elkaar president te kunnen zijn. Nu mag je maar twee keer achter elkaar president zijn namelijk. Dit lukte niet maar bij de verkiezingen een jaar later, won de MMD wel weer. Levy Mwanamusa werd de president. Hij voerde veel veranderingen door in Zambia. Zo schafte hij onder meer de doodstraf af. En hij was dan ook zeer geliefd. Mwanamusa stierf in 2008 in Parijs aan een beroerte. Hij werd opgevolgd door zijn partijgenoot Rupiah Banda. In 2011 overlijdt Chiluba. Op 23 september 2011 wordt Michael Sata beëdigd als nieuwe president. Hij is lid van de PF (Partitic Front). Een nieuwe partij, maar hij is ook lid van de UNIP. Sata was voorheen lid van de MMD.

De economie gaat weer vooruit en de rechten van de mensen worden beter.

Hieronder zie je de vier presidenten sinds Zambia onafhankelijk werd. Banda was interim.

President Kaunda.

President Chiluba.

President Mwanamusa.

President Sata

Religie.

Zambia is sinds 1966 officieel een christelijk land. Ze gebruiken een bestaande beweging van de kerk, onder andere de Rooms Katholieke kerk, de Luther beweging, Anglicaanse kerk (Engels), de Pinksterbeweging en de Nieuw Apolistische Beweging (+ 14 %). Ze mengen dit dan met hun eigen lokale geloof en zo komt er een totaal nieuw geloof voort. Er zijn ongeveer 50% tot 75 % christenen in Zambia. De rooms katholieke kerk is het grootst met ongeveer 3 miljoen gelovigen. Dit is ongeveer een kwart van de bevolking. Ook de pinksterbeweging is een stuk populairder geworden sinds ex-president Chiluba zijn geloof betuigde aan de pinksterbeweging.

Ook de islam en hindoeïsme zijn aanwezig. De islam is vrij klein. Ongeveer 1% is moslim. Het hindoeïsme is nog kleiner. Ongeveer 25.000 mensen in 2003. Het steeg toen wel zeer snel met 50% per jaar

De overige bevolking gelooft in een van de hele kleine religies. In sommige gebieden is het zelfs zo dat elk dorp zijn eigen religie heeft.

Gezondheid.

Water is erg belangrijk voor de mens. Zonder water kunnen we niet leven. Net als in veel landen is ook in Zambia is drinkwater een heel groot probleem. 38 % van de mensen heeft geen toegang tot schoon drinkwater.

Veel mensen worden hier ziek van. Er is een groot tekort aan dokters in het gebied. De salarissen zijn heel laag en de werkomstandigheden zijn zeer slecht. Weinigen kiezen daarom voor een opleiding tot arts. En hebben ze dat dan wel gedaan, dan trekken ze vaak weg naar andere landen omdat daar de werkomstandigheden en salarissen beter zijn. De regering mag de salarissen ook niet verbeteren omdat Zambia van de IMF geld krijgt. De IMF is een internationale organisatie die geld leent aan landen die het nodig hebben. In ruil hiervoor

krijgen die landen regels opgelegd met als bedoeling om een gezonde economie te krijgen. Eén van die regels is dat er niet teveel geld aan salarissen wordt besteed bij de overheid. Per 100.000 inwoners zijn er slechts 12 artsen en 195 verpleegkundigen! Dit probleem moet dan ook aangepakt worden.

Aids is ook daar een vreselijke ziekte. 14 % van de bevolking heeft aids. En op plekken waar heel veel mensen samenwonen wel 30%! Er wonen dus in Zambia veel kinderen bij hun ooms, tantes, of opa's en oma's omdat hun moeder gestorven is aan aids.

Nederland gaf in het jaar 2008 tot 2009 13 miljoen euro hulp voor de gezondheidszorg. Dit wordt echter in juni 2009 ingetrokken omdat er verhalen waren dat het geld vooral naar

ambtenaren ging en niet naar de gezondheidszorg. Corruptie is dan ook niet vreemd in Zambia.

Natuur.

Zambia is één van de Afrikaanse landen die een prachtige natuur kent. Volgens liefhebbers is de natuur samen met Botswana de mooiste van de wereld. Er zijn ongeveer vijf natuurparken. Met daarin allerlei bijzondere diersoorten om te zien. Leeuwen, cheeta's maar ook de veel zeldzamere Zwarte Neushoorn. Dit soort toerisme (want het trekt heel veel toeristen) is een zeer belangrijke inkomstenbron voor de mensen daar ter plekke.

Ik, Roberto, heb gehoord dat jij naar Botswana wilt om daar plaatselijk het Chobe National Park te bezoeken. Maar daar weet ik nauwelijks iets van. Maar als je natuur in Zambia noemt zal iedereen waaraan je het vraagt *Victoria Falls* roepen. De Victoria Falls zijn watervallen op de grens van Zambia en Zimbabwe. Ze zijn vernoemd naar Victoria, de toenmalige koningin van Engeland.

David Livingstone, een Engelse ontdekkingsreiziger ontdekte de Victoria Falls in 1855. De toenmalige bevolking noemde het, vertaald in het Nederlands, de plek waar de rook dondert.

Dat is niet zo gek als het klinkt. Het zijn namelijk de breedste watervallen van de hele wereld. Er valt per minuut 500 miljoen liter water naar beneden! De waterval is 1708 meter breed en is gemiddeld 100 meter hoog. Maar op het hoogste punt is het wel 120 meter hoog!

Ik vind dit onderwerp een heel mooi onderwerp om te eindigen. Ik hoop dat ik jullie veel nieuws heb kunnen vertellen en dat jullie veel opgestoken hebben eindigt Roberto zijn verhaal. 'Maar natuurlijk heb ik veel van geleerd', antwoord ik.

We nemen afscheid en gaan naar huis. Ik kan niet wachten tot ik Zambia met eigen ogen kan aanschouwen, met mijn eigen neus de geuren van het land kan opsnuiven en eventjes deel mag worden van de Zambiaanse cultuur, misschien wel kan spelen met de kinderen daar en kennis kan maken met de Zambiaanse mensen en hun gebruiken en gewoonten.

Xavier Friesen.